

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: RK-10C/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921201064
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blažena Stašíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5921201064.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš v spore žalobcov: 1/ Ing. H. P., nar.XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX M. XX, právne zastúpená advokátom JUDr. Jiřím Martausom, so sídlom Ul. 1. Mája 113/19, 031 01 Liptovský Mikuláš, a 2/ Ing. F. C., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom J.F. XX/XX, XXX XX U. O., proti žalovanému: Mgr. M. F., nar.X.X.XXXX, trvale bytom XXX XX U. XXX, právne zastúpená advokátom JUDr. Milanom Hodanom, so sídlom A. Bernoláka 10, 034 01 Ružomberok, v konaní o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Súd žalovanej voči žalobcom v rade 1 a 2 priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktoré sú žalobcovia v rade 1 a 2 povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovanej v lehote určenej v uznesení, ktorým bude rozhodnuté o výške trov.

odôvodnenie:

. Žalobou doručenou súdu dňa 11.6.2021 sa žalobcovia domáhali, aby súd určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v meste Ružomberok, a to byt č. X, vchod XX, na 2. poschodí v Obytnom dome súp. č. XX, ktorý je postavený na pozemku parcele č. C-KN XXXX a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, spoločných zariadeniach a príslušenstve obytného domu a spoluvlastnícky podiel na pozemku parcele č. C-KN XXXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 852 m² o veľkosti 438/24959-in v pomere k celku, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu Ružomberok, katastrálneho odboru, v liste vlastníctva č. 12437 pre katastrálne územie Ružomberok, obec Ružomberok, okres Ružomberok, patria do dedičstva po poručiteľovi I. C., rod. C., nar. X. X. Q., r.č. Q./XXX, zomr. XX. XX. XXXX, naposledy bytom A. XX/XX, XXX XX F..

2. Žalobu odôvodnili tým, že žalobcovia 1/,2/ sú dedičmi po poručiteľovi - zosnulom otcovi I. C., rod. C., nar. X.X.Q., zomr.XX. XX.XXXX, naposledy bytom A. XX/XX, F.. Dedičské konanie po poručiteľovi bolo vedené na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 9D/141/2019 a vec bola pridelená JUDr. Silvii Kováčikovej, notárke so sídlom A. Bernoláka 6, Ružomberok, ako súdnej komisárke, kde bola vedená pod sp. zn. 9D/141/2019, Dnot 3/2020. Poručiteľ I. C. bol výlučným vlastníkom nehnuteľností (bytu a spoluvlastníckeho podielu na pozemku) nachádzajúcich sa v Ružomberku, a to bytu č. 6, vchod XX, 2. poschodie v obytnom dome súp. č. XX, ktorý je postavený na pozemku parcele č. C-KN Q. a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach, spoločných zariadeniach a príslušenstve obytného domu a spoluvlastníckeho podielu na pozemku parcele č. C-KN Q. - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 852 m² o veľkosti 438/24959-in v pomere k celku, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu Ružomberok, katastrálneho odboru, v liste vlastníctva č. XXXXX pre katastrálne územie F., obec Ružomberok, okres Ružomberok. Poručiteľ I. C. vyššie uvedený byt s

príslušným spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach, spoločných zariadeniach a príslušenstve obytného domu súp č. 39 a na pozemku počas svojho života previedol do výlučného vlastníctva žalovanej Darovacou zmluvou a Zmluvou o zriadení vecného bremena zo dňa 26. 6. 2017, na základe ktorej bol Okresným úradom Ružomberok, katastrálnym odborom, povolený vklad vlastníckeho práva rozhodnutím č. V XXXX/XXXX zo dňa 17. 7. 2017. Poručiteľ bol v čase uzavretia Darovacej zmluvy a Zmluvy o zriadení vecného bremena (V XXXX/XXXX) ťažko chorý a z toho dôvodu od augusta 2018 trvalo umiestnený v domove LIKAVA - Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov, Kačkova 9, 034 95 Likavka, bez priaznivej prognózy na zlepšenie zdravotného stavu. Trpel ťažkou cukrovkou s nutnosťou aplikácie inzulínu, bol často hospitalizovaný, trpel alkoholizmom, pred uzavretím Darovacej zmluvy a Zmluvy o zriadení vecného bremena prekonal dvakrát mozgovú príhodu a bral aj množstvo liekov. Sú presvedčení, že v dôsledku jeho zdravotného stavu, ako aj vplyvom liekov, ktoré v tom čase užíval, boli jeho rozpoznávacíe a vôľové zložky pri uzavretí Darovacej zmluvy a Zmluvy o zriadení vecného bremena (V XXXX/XXXX) oslabené do takej miery, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným. Vzhľadom na to, že poručiteľ I. C. uzavrel predmetnú zmluvu (V XXXX/ XXXX) v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento úkon neschopným, ide o absolútne neplatný právny a nehnuteľnosti, ktoré boli jeho predmetom, mali byť predmetom dedičstva po poručiťovi I. C., zomr. XX. XX. XXXX. Na podaní určovacej žaloby majú naliehavý právny záujem, pretože ako dedičia poručiťa bez súdneho rozhodnutia sa nemôžu domáhať dedičských práv k predmetnému bytu.

3. Na preukázanie svojich skutkových tvrdení navrhol vykonať dokazovanie:

- a) spis Okresného súdu Ružomberok sp.zn.9D/141/2019
- b) spis notárky JUDr. Silvie Kováčikovej sp.zn. Dnot 3/2020
- c) spis Okresného úradu Ružomberok, katastrálneho odboru, sp.zn. V XXXX/XXXX
- d) vyžiadaním zdravotnej dokumentácie od MUDr. Martiny Lastičovej, Všeobecná ambulancia pre dospelých, D. Kráľovskej 867,034 95 Likavka,
- e) nariadením znaleckého dokazovania znalom z odboru psychiatrie na posúdenie duševného stavu poručiťa I.a C. v čase uzavretia Darovacej zmluvy a Zmluvy o zriadení vecného bremena (V XXXX/XXXX).
- f) nariadením znaleckého dokazovania znalcom z odboru grafológie, na posúdenie, či podpis neb. otca I.a C. na vyššie uvedenej zmluve pri porovnaní s inými jeho podpismi nenasvedčuje tomu, že ho urobil v stave ovplyvnenom liekmi alebo alkoholom, prípadne inými návykovými látkami.

4. Žaloba s prílohami a procesnými poučeniami žalovanej bola doručená dňa 24.8.2021, žalovaná sa k žalobe vyjadrila dňa 6.9.2021.

5. Žalovaná v replike uviedla, že darca - poručiteľ I. C. jej Darovacou zmluvou daroval uvedené nehnuteľnosti a zároveň Zmluvou o zriadení vecného bremena bolo v prospech darcu zriadené vecné bremeno práva doživotného bývania a užívania predmetného bytu v celom rozsahu bez obmedzenia, ktorú podpísal dňa 26.6.2017 - V XXXX/XXXX. Darca bol jej bratom, mentálne zdravý, samostatne žijúci v predmetnom byte, ktorý užíval od 22.5.2012 do 31.3.2018, kedy sa jeho zdravotný stav náhle zhoršil, nakoľko mal cukrovku a v tento deň ho našli odpadnutého v kóme. Následne bol umiestnený v ÚVN v Ružomberku, neskôr v Doliečovacom zariadení v Ružomberku a v Liečebni pre dlhodobo chorých v Liptovskej Štiavničke, odkiaľ bol dňa 26.6.2018 zo zdravotníckeho zariadenia prepustený a zverený do jej osobnej starostlivosti. Keďže jeho zdravotný stav si vyžadoval 24 hodinovú starostlivosť, na návrh lekárov ho dňa 27.8.2018 umiestnili v DSS Likavka, kde 12.10.2019 zomrel. Zdravotný stav brata v čase podpisu darovacej zmluvy bol po mentálnej stránke úplne v poriadku. V žiadnom prípade netrpel duševnou poruchou, tak ako sa to snažia preukázať žalobcovia v rade 1/ a 2/. Pokiaľ trpel ochoreniami, tak určite to neboli choroby, ktoré by ovplyvňovali jeho mentálne a duševné zdravie, a to do takej miery, že by si nebol vedomý toho, čo podpisuje. Darca viackrát za života uviedol, že si nepraje, aby žalobcovia v rade 1/ a 2/ dedili po ňom akýkoľvek majetok. Žalobcovia o neho nejavili záujem celé roky. Vzťah medzi nimi bol veľmi zlý. Nikdy ho nenavštívili v nemocnici ani v DSS, aj keď vedeli, že jeho zdravotný stav je veľmi vážny. Za posledných 15 rokov ho žalobca v rade 2/ nenavštívil ani jedenkrát a žalobkyňa v rade 1/ približne trikrát, a to naposledy len preto, aby od neho pýtala peniaze. Jediní, ktorí mu pomáhali, bola ona s jej rodinou. Taktiež zariadili pohreb a kar. Táto skutočnosť len nepriamo dokazuje dôvod, prečo sa darca ešte počas života rozhodol previesť nehnuteľnosť na jej osobu. Zodpovedne môže pred súdom prehlásiť, že to bolo jeho osobné slobodné rozhodnutie a ona nijakým spôsobom v tomto smere nevyvíjala žiadnu aktivitu. Pokiaľ žalobcovia navrhujú znalecké dokazovanie znalcom z odboru grafológie na posúdenie

pravosti podpisu darcu, je len na zvážení súdu, či takýto dôkaz pripustí, nakoľko pravosť jeho podpisu bola osvedčená na notárskom úrade.

6. Na repliku žalovanej žalobcovia v rade 1/ a 2/ nereagovali.

7. Súd o veci vykonal dokazovanie výsluchom sporových strán, listinami a znaleckým posudkom č.28/2023 a zistil tento stav:

8. Na pojednávaní konanom dňa 1.2.2022 právny zástupca žalobkyne v rade 1/ uviedol, že vyjadrenie žalovanej nič nemení na podstate žaloby ani na dôkazoch v nej označených, pretože v predmetnej veci rozhodnutie súdu závisí od posúdenia odbornej otázky znalcami, pričom žalovaná žiadnym zo svojich vyjadrení nemôže zmeniť závery znalcov v znaleckom dokazovaní, ktoré žalobcovia navrhli vykonať už v podanej žalobe. Pokiaľ žalovaná uvádza, že dokazovanie znalcom z odboru grafológie nie je potrebné, pretože podpis poručiťa resp. darcu na zmluve je pravým podpisom, tak ako už uvedené v žalobe, žalobcovia takéto dokazovanie nenavrhujú z dôvodu posúdenia pravosti podpisu, ale tak ako je uvedené v žalobe, tak znalcom z odboru grafológie žiadajú posúdiť otázku, či podpis darcu nenasvedčuje tomu, že tento urobil ho v stave ovplyvnenom liekmi, alkoholom, prípadne inými návykovými látkami. V danom prípade žalobcovia si nemohli zabezpečiť na vyhotovenie súkromného posudku, pretože nemajú prístup k zdravotnej dokumentácii poručiťa, hoci sa túto pokúsili zadovážiť za účelom vyhotovenia takéhoto posudku, tak pani doktorka im uviedla, že zdravotnú dokumentáciu vydá len na žiadosť súdu.

9. Právny zástupca žalovanej navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú, zotrval na písomnom vyjadrení zo dňa 6.9.2021, doručenom súdu. Poprel vyjadrenie žalobcov, že v dôsledku zdravotného stavu brata žalovanej jeho rozpoznávacie a vôľové zložky pri uzatvorení darovanej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena boli oslabené do takej miery, ktorá ho robila na tento právny úkon nespôsobilým. Uviedol, že zdravotný stav brata žalovanej v čase podpisu darovacej zmluvy bol po mentálnej stránke úplne v poriadku, v žiadnom prípade netrpel duševnou poruchou, ako sa to snažia preukázať žalobcovia v rade 1/ a 2/. Pokiaľ trpel ochoreniami, tak určite to neboli choroby, ktoré by ovplyvňovali jeho mentálne a duševné zdravie, a to do takej miery, že by si nebol vedomý toho, čo podpisuje. Darca viackrát za života uviedol, že si nepraje aby žalobcovia v rade 1/ a 2/ dedili po ňom akýkoľvek majetok, nakoľko oňho nejavili záujem celé roky, vzťah medzi nimi bol veľmi zlý. Nikdy ho nenavštívili v nemocnici ani v dome sociálnych služieb, aj keď vedeli, že jeho zdravotný stav je veľmi vážny. Už v roku 2011 napísal závet ktorý žalovaná po smrti brata našla v jeho osobných veciach. Z tohto závetu okrem iného vyplýva, že už v tom čase vyslovil pranie, aby jeho deti nič nezdedili, okrem iného.

10. Žalobkyňa v rade 1/ pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že je pravdou, že medzi ňou a otcom neboli až také dobré vzťahy, nikdy by mu neodoprela pomoc, keby ju o to požiadal, navštevoval ju v Liptovskom Mikuláši, nosil darčeky jej deťom, ona ho navštevovala v nemocnici, nikdy od neho peniaze nepýtala. Ona o zdravotnom stave svojho otca nemala vedomosť odkedy bola žiačkou 7.riedy základnej školy, vie, že otec bol alkoholik a mal cukrovku, avšak nemá vedomosť o tom, že by sa niekedy liečil na psychiatrii.

11. Žalobca v rade 2/ pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že žalovaná vedela aké sú vzťahy v ich rodine, rodičia boli alkoholici, matka sa z toho dostala, otec nie. Je pravdou, že vzťahy neboli ideálne, ale on žalovanú jediný ako z rodiny navštevoval, ona systematicky pracovala na tom, aby ich otec vydedil, bol ňou silne ovplyvnený, bol ťažko chorý a oni sa o jeho smrti dozvedeli až na tretí deň. Nezostali po ňom žiadne osobné veci. Pokiaľ sa týka zdravotnej dokumentácie, tak túto žiadali len preto, aby bola sprístupnená znalcom, nežiadali túto oboznamovať na pojednávaní avšak akceptujú vysvetlenie súdu, že v prípade nariadenia znaleckého dokazovania je tu povinnosť lekára znalcomi sprístupniť zdravotnú dokumentáciu poručiťa. Trvá na znaleckom posudku z oblasti psychiatria a čo sa týka posudku z oblasti grafológia, to navrhovali len ako podporný dôkaz a vzhľadom na kontradiktórnosť nechajú i naďalej tento návrh.

12. Žalovaná pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že poručiť bol psychicky v poriadku, nikdy sa na psychiatrii neliečil, ona nikdy nerobila na neho nátlak, deti sa o neho 15 rokov nezaujímali, žil sám, kedykoľvek ho mohli navštíviť, mal telefón, mohli mu zavolať. Je pravdou, že bol u dcéry, aj im kúpil nejaký darček, avšak prišiel odtiaľ veľmi sklamaný. V období, keď podpisoval zmluvu, bol sebestačný, robil si nákupy, pichal si sám inzulin a až on prišiel s tým, že byt jej prepíše. Je tiež pravdou, že ona o tom žalobcom nepovedala počas jeho života, pretože on ju vyslovene žiadal, aby to deťom nepovedala.

13.Z dedičského spisu Okresného súdu Ružomberok bolo zistené, že sa viedlo dedičské konanie po zomrelom I. C., nar. X.X.Q., zomrelom dňa XX.XX.XXXX, všeobecná hodnota majetku poručiťa bola zistená vo výške 1630,25 eur, dedičstvo nadobudla žalobkyňa v rade 1/ s povinnosťou vyplatiť žalobcu v rade 2/ sumou 815,13 eur.

14.Z darovacej zmluvy zo dňa 26.6.2017 bolo zistené, že I. C., nar. X.X.XXXX Darovacou zmluvou previedol do výlučného vlastníctva žalovanej byt č. 6, vchod XX, na 2. poschodí v Obytnom dome súp. č. XX, ktorý je postavený na pozemku parcele č. C-KN Q. a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, spoločných zariadeniach a príslušenstve obytného domu a spoluvlastnícky podiel na pozemku parcele č. C-KN Q. - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 852 m² o veľkosti 438/24959-in v pomere k celku, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu Ružomberok, katastrálneho odboru, v liste vlastníctva č. XXXXX pre katastrálne územie Ružomberok, obec Ružomberok, okres Ružomberok, zároveň bola medzi darcom a obdarovanou uzatvorená Zmluva o zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného bývania a užívania bytu č. 6, vchod XX, na 2. poschodí v Obytnom dome súp. č. XX, ktorý je postavený na pozemku parcele č. C-KN Q. a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach, spoločných zariadeniach a príslušenstve obytného domu a spoluvlastníckeho podielu na pozemku parcele č. C-KN Q. - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 852 m² o veľkosti 438/24959-in v pomere k celku, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu Ružomberok, katastrálneho odboru, v liste vlastníctva č. XXXXX pre katastrálne územie Ružomberok, obec Ružomberok, okres Ružomberok. Pravosť podpisov oboch účastníkov zmluvy bola potvrdená na Notárskom úrade JUDr. Vladimíra Balúna v Ružomberku dňa 26.6.2017

15.Súd s poukazom na ust. § 207 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) na návrh žalobcov uznesením č.k. 10C/19/2021-77 zo dňa 8.12.2022 ustanovil znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Znalčka MUDr. Jana Bahledová v závere znaleckého posudku uviedla, že zohľadňujúc všetky dostupné údaje (spis. materiál, zdr. dokumentáciu zosnulého, klinický psychiatrický úsudok, odbornú literatúru) je možné konštatovať, že menovaný sa dlhodobo liečil na rôzne somatické ochorenia chronickú alkoholovú pankreatitídu, poškodenie pečene, cukrovku s početnými komplikáciami, cievnyimi, obličkovými, očnými, postihnutím periférnych nervov, aterosklerózou mozgových ciev, prekonal náhlu cievnu mozgovú príhodu, mal ischemickú chorobu srdca, vysoký krvný tlak, problémy s chrbticou. V zdravotnej dokumentácii nie sú psychiatrické záznamy s výnimkou záznamu pred umiestnením do ÚSS (4.9.2008), kedy nebolo u neho zistené žiadne duševné ochorenie. V psychiatrickom vyšetrení z ÚNV Ružomberok (16.5.2018) je uvedené, že bol evidovaný pre Syndróm závislosti od alkoholu, ale žiadne psychiatrické nálezy nemala znalčka k dispozícii. V zdravotnej dokumentácii však bolo uvedené už od r. 2014 abstínuje. Štúdiom zdravotnej dokumentácie I.a C. nebola u neho zistená dňa 26.6.2017 taká duševná porucha alebo choroba, resp. taký pokles pamäťových a poznávacích funkcií ktoré by ho robili nespôsobilým uzavrieť dňa 26.6.2017 Darovaciu zmluvu o prevode vlastníctva bytu a Zmluvu o zriadení vecného bremena. Podľa záznamov v zdravotnej dokumentácii bol orientovaný, vedel podať samostatne anamnestické údaje, viedol si diabetický denník, aplikoval si inzulín, dokázal fungovať v bežnom živote, pochopiť životné súvislosti, teda mohol aj pochopiť obsah týchto právnych úkonov a ich následky. Pri hodnotení celej situácie je dôležité prihliadať aj na to, či úmysel menovaného vydediť svoje deti bol trvalého charakteru, teda zotrvalý pri tomto rozhodnutí už dlhšiu dobu a nemenil ho, či sa jednalo o jeho dlhodobý postoj v tejto veci. (Žalovaná udávala, že menovaný napísal už v r. 2011 závet v jej prospech).Z dostupných údajov je možné len predpokladať, že neb. I. C. trpel v čase podpísania darovacej zmluvy ľahkým organickým psychosyndrómom, ktorý mohol spomaliť jeho psychické funkcie, spôsobovať depresívne rozlady, redukovať jeho záujmovú sféru, ľahko, ale forenzne nevýznamne znížiť jeho kognitívne a amnestické schopnosti, mohol byť zvýšene sugestibilný. Táto predpokladaná duševná porucha ho však nerobila nespôsobilým na právne úkony. Predpísané lieky nevplývali na rozpoznávacíe a ovládacie schopnosti neb. I.a C.. Znalčka zo zdravotnej dokumentácie zistila, že menovaný asi od r. 2014 až do svojej smrti abstinoval, teda nadmerné požívanie alkoholu nemohlo ovplyvniť jeho psychiku.

16.Znalecký posudok bol doručený na vyjadrenie právnym zástupcom sporových strán a žalobcovi v rade 2/.

17. Žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že voči znaleckému posudku nevzniesla žiaden námietky žiadne námietky.

18. Žalobkyňa v rade 1/ vo vyjadrení k znaleckému posudku doručenom súdu dňa 16.6.2023, prostredníctvom právneho zástupcu uviedla, že so závermi znalkyne by samozrejme bolo možné súhlasiť za predpokladu, že by k takémuto záveru dospela na základe skutočného stavu. Žalobcovia teda nenamietajú odbornú stránku posudku, pretože vzhľadom na neúplné informácie, ktoré znalkyňa mala v čase vypracovania posudku k dispozícii, bol jej záver v odpovedi na otázku 3 správny. Namieta však to, že znalkyňa vychádzala z nepravdivých údajov, pretože zosnulý I. C. v nadmernej miere požíval alkohol až do svojej smrti. Za účelom objektivizovania tohto tvrdenia žalobcovia okrem vlastných výpovedí navrhujú vypočuť svedkov, ktorých osobné údaje v týchto dňoch zisťujú a následne ich bezodkladne oznámia súdu. Žalobcovia navrhujú, aby po vypočutí svedkov, ktorých osobné údaje súdu oznámia a za predpokladu, že bude dokázané nadmerné požívanie alkoholu zosnulého Eduada C. až do jeho smrti, znalkyňa doplnila znalecký posudok o posúdenie otázky, či táto jej predtým neznáma skutočnosť je spôsobilá ovplyvniť jej závery v posudku. V znaleckom posudku znalkyňa uvádza, že pri vypracovaní posudku za účelom posúdenia skutkového stavu vychádzala zo spisového materiálu Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 10C/19/2021 a zo zdravotnej dokumentácie zosnulého, pričom na 42. strane znaleckého posudku č. 28/2023 uvádza, že záznamy v zdravotnej dokumentácii sú chudobné, čo sa týka popisu psychického stavu neb. I.a C.. Vzhľadom na uvádzanú chudobnosť zdravotnej dokumentácie žalobcovia navrhujú, aby znalkyňa psychický zdravotný stav posudzovanej osoby konzultovala s jej ošetrojúcimi lekármi, najmä s MUDr. Ivonou Králikovou z psychiatrického oddelenia ÚVN SNP Ružomberok, ako aj so všeobecnými lekárkami pre dospelých MUDr. Martinou Lastičovou, D. Kráľovskej 867, Likavka a MUDr. Máriou Záňovou, A. 5500/37A, Ružomberok a po konzultáciách doplnila znalecký posudok.

19. Žalobca v rade 2/ sa k znaleckému posudku (doručený dňa 20.5.2023) nevyjadril.

20. Na následnom pojednávaní právny zástupca žalobkyne v rade 1/ uviedol, že žalobkyňa v rade 1/ na žalobe trvá v celom rozsahu. Pokiaľ sa týka vyjadrenia, kde uvádzala, že navrhne svedkov ohľadne požívania alkoholu zo strany zosnulého, tak jej sa to nepodarilo zistiť, mal to zistiť jej brat, teda žalobca v rade 2/, avšak doteraz žiadnych svedkov neoznámil. Vzhľadom aj na to, čo je uvádzané v znaleckom posudku, teda, že dokumentácia je značne chudobná, navrhuje, aby znalkyňa vec konzultovala s ošetrojúcimi lekármi a to všeobecnou lekárkou a psychiatrickou, a následne doplnila znalecký posudok.

21. Právny zástupca žalovanej poukázal na závery znaleckého posudku, kde znalkyňa uviedla, že nebola u I.a C. zistená dňa 26.6.2017 taká duševná porucha alebo choroba, resp. taký pokles pamäťových a poznávacích funkcií, ktoré by ho robili nespôsobilým podpísať darovaciu zmluvu dňa 26.6.2017 o prevode vlastníctva bytu a zmluvu o zriadení vecného bremena.

22. Súd po vyhodnotení vykonaného dokazovania žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 34 Občianskeho zákonníka, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 38 ods.:1,2 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Podľa § 137 písm. c/ CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

23. V danej veci ide teda o určovací žalobu podľa §137 písm. c/ CSP, pričom naliehavý právny záujem na tomto určení je v tom, že bez vyslovenia tohto určenia nie je možné podať návrh na náhradné dedičské konanie po poručiteľovi.

24. Predmetnom konania je určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi I. C., pričom medzi stranami nebolo sporným, že Darovacou zmluvou zo dňa 26.6.2017 I. C. nar. X.X.XXXX previedol do výlučného vlastníctva žalovanej byt č. 6, vchod XX, na 2. poschodí v Obytnom dome súp. č. XX, ktorý je postavený na pozemku parcele č. C-KN Q. a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, spoločných zariadeniach a príslušenstve obytného domu a spoluvlastnícky podiel na pozemku parcele č. C-KN Q. - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 852 m² o veľkosti 438/24959-in v pomere k celku, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu Ružomberok, katastrálneho odboru, v liste vlastníctva č. XXXXX pre katastrálne územie Ružomberok, obec Ružomberok, okres Ružomberok, zároveň bola medzi darcom a obdarovanou uzatvorená Zmluva o zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve darcu doživotného bývania a užívania bytu č. 6, vchod XX, na 2. poschodí v Obytnom dome súp. č. XX, ktorý je postavený na pozemku parcele č. C-KN Q. a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach, spoločných zariadeniach a príslušenstve obytného domu a spoluvlastníckeho podielu na pozemku parcele č. C-KN Q. - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 852 m² o veľkosti 438/24959-in v pomere k celku, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu Ružomberok, katastrálneho odboru, v liste vlastníctva č. XXXXX pre katastrálne územie Ružomberok, obec Ružomberok, okres Ružomberok. Pravosť podpisov oboch účastníkov zmluvy bola potvrdená na Notárskom úrade JUDr. Vladimíra Baluna v Ružomberku dňa 26.6.2017. Spornou skutočnosťou bolo, či darca v čase podpisu darovacej zmluvy bol postihnutý takou v duševnou poruchou, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopnou.

25. Z vykonaného dôkazu - znaleckého posudku č.28/2023 skutočnosť duševnej poruchy v čase podpisu Darovacej zmluvy a Zmluvy o zriadení vecného bremena dňa 26.6.2017 nevyplývala. Ako uviedla znalkyňa, vzhľadom na dostupné údaje, je možné len predpokladať, že neb. I. C. trpel v čase podpísania darovacej zmluvy ľahkým organickým psychosyndrómom, ktorý mohol spomaliť jeho psychické funkcie, spôsobiť depresívne rozlady, redukovať jeho záujmovú sféru, ľahko, ale forenzne nevýznamne znížiť jeho kognitívne a amnestické schopnosti, mohol byť zvýšene sugestibilný. Táto predpokladaná duševná porucha ho však nerobila nespôsobilým na právne úkony. Predpísané lieky nevlývali na rozpoznávacie a ovládacie schopnosti neb. I.a C.. Znalkyňa zo zdravotnej dokumentácie zistila, že menovaný asi od r. 2014 až do svojej smrti abstinoval, teda nadmerné požívanie alkoholu nemohlo ovplyvniť jeho psychiku. Znalkyňa konštatovala, že u I.a C. nebola dňa 26.6.2017 taká duševná porucha alebo choroba, resp. taký pokles pamäťových a poznávacích funkcií ktoré by ho robili nespôsobilým uzavrieť dňa 26.6.2017 Darovaciu zmluvu o prevode vlastníctva bytu a Zmluvu o zriadení vecného bremena.

26. Duševná porucha sa musí zistiť v súlade s poznatkami príslušných vedných disciplín (z odboru zdravotníctva, z odvetvia psychiatrie, patopsychológie a pod.) a musí sa viazať na okamih urobenia právneho úkonu. Závery dokazovania v predmetnom spore tak jednoznačne svedčia o tom, že darca uzatvoril Darovaciu zmluvu a Zmluvu o zriadení vecného bremena v čase, keď netrpel takou organickou poruchou osobnosti ťažkého stupňa, ktorá nebola len prechodného charakteru, v dôsledku ktorej nebol spôsobilý posúdiť následky svojho konania ale len ľahkým organickým psychosyndrómom, ktorý ho pre úkon darovacej zmluvy dňa 26.6.2017 nerobili nespôsobilým. To, že v následnom období po podpise zmluvy došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu a následného umiestnenia v domove sociálnych služieb nemá vplyv na platnosť úkonu zo dňa 26.6.2017.

27. Dôkazné bremeno o tom, či konajúci konal v konkrétnej situácii pod vplyvom duševnej poruchy, majú tí, ktorí sa na základe určovacej žaloby dovolávajú neplatnosti právneho úkonu urobeného takou osobou. Žalobcovia v rade 1/ a 2/ svoje dôkazné bremeno v tomto smere neunesli. Žalobkyňa v rade 1/ síce vyslovila námietky proti znaleckému posudku č.28/2023 avšak výsluch znalkyne nenavrhol. Vo svojom vyjadrení uviedla, že bude navrhovať výsluch svedkov, ktorí potvrdia alkoholizmus poručiteľa až do jeho smrti. Na pojednávaní konanom dňa 5.9.2023 však uviedla, že žiadnych svedkov nezistila (toto mal oznámiť žalobca v rade 2/, ktorý tak neurobil). Vo svojom vyjadrení tiež žiadala doplnenie znaleckého posudku po tom, čo znalkyňa bude konzultovať psychický stav poručiteľa s jej ošetrojúcimi lekármi a to jednak z psychiatrického oddelenia a všeobecnými lekármi pre dospelých. Takýto návrh na doplnenie dokazovania súd nepovažoval za účelný a tento zamietol, keď mal za to, že znalkyňa pri vyhotovovaní znaleckého posudku vychádzala zo zdravotnej dokumentácie, do ktorej vykonávali záznamy ošetrojúci lekári poručiteľa. Zdravotná dokumentácia je neoddeliteľnou súčasťou poskytovania zdravotnej starostlivosti. Je súborom údajov o zdravotnom stave osoby, o zdravotnej starostlivosti a o službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti tejto osobe. Vedie sa v zmysle zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a teda pokiaľ nie je preukázaný opak, možno

bezpochyby predpokladať, že záznamy v zdravotnej dokumentácii zodpovedajú stavu pacienta v čase keď bol záznam vykonaný. Zároveň len prípadnou konzultáciou znalkyne a porúčiteľových lekárov, by bola žalovanej odňatá možnosť vykonania dôkazu pred súdom, keďže výsluch ošetrojúcich lekárov porúčiteľa nebol zo stany žalobcov vôbec navrhnutý.

28.Vzhľadom na znalkyňou zistenú skutočnosť, že porúčiteľ od roku 2014 abstinoval, súd nepovažoval za hospodárne žalobkyňou v rade 1/ navrhovaný dôkaz vykonaním znaleckého dokazovania z odboru grafológia, ktorým sa malo preukázať či v čase podpisu darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena dňa 26.6.2017 mal/mohol byť porúčiteľ pod vplyvom alkoholu. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že darca zmluvu podpísal na notárskom úrade, kde bola potvrdená pravosť jeho podpisu. Len domnienka žalobkyne v rade 1/(bez predloženia resp. navrhnutia relevantných dôkazov), že darca mohol byť ovplyvnený alkoholom nie je spôsobilá vyvodiť záver o skutočnosti, že darca v čase podpisu darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena bol pod vplyvom alkoholu, čo ho v okamihu podpisu zmluvy robilo pre tento úkon nespôsobilým.

Podľa § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods.2 CSP, výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29.Pri rozhodnutí o náhrade trov konania súd aplikoval ustanovenie § 255 ods.1 CSP a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, keďže v spore bola úspešnou stranou v celom rozsahu. O výške priznanej náhrady bude rozhodnuté podľa ust. § 262 ods.2 CSP v spojení s ust. § 251 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, elektronicky alebo písomne v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.(§ 359 CSP)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a)neboli splnené procesné podmienky,
- b)súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c)rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d)konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e)súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f)súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g)zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h)rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a)sa týkajú procesných podmienok,

b)sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c)má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d)ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.